

КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІК

Заснована 21 квітня 1927 р.

№33-34
(3409-3410)

21 ЖОВТНЯ
2022 р.

Виходить
двічі на місяць
Безкоштовно

ГАЗЕТА НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ УКРАЇНИ «КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ ІМЕНІ ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»

ПАМ'ЯТАЄМО І ШАНУЄМО

У 18-му корпусі КПІ ім. Ігоря Сікорського урочисто відкрито меморіальну дошку на честь студента НН ММІ Юрія Артюха, який добровільно пішов захищати Батьківщину і загинув 21 серпня 2014 р. під час антитерористичної операції на сході України, та меморіальну дошку на честь інженера кафедри інформаційних систем та технологій ФІОТ Олега Задорожного, загиблого після повномасштабного вторгнення росії в Україну 30 травня 2022 р. на Ізюмському напрямку.

лежність України починаючи з Майдану, Революції гідності і протягом восьми років війни на Донбасі. Імена частини з них викарбувані на граніті, іншим героям свого часу також будуть присвячені пам'ятники та меморіальні дошки. Ми завжди пам'ятатимемо своїх героїв...

Викладачі, співробітники і студенти КПІ поклали квіти до стели загиблим захисникам України, які навчалися і працювали в університеті, а також до пам'ятника Героям Небесної Сотні та вшанували їхню пам'ять хвилиною мовчання. У вшануванні полеглих воїнів також узяли участь батьки випускника КПІ Андрія Єременка, який воював на сході України і загинув у серпні 2014 року.

Слід додати, що серед згаданих ректором 16 полеглих політехніків є імена, які стали відомими редакції нещодавно, і раніше ми про них не писали. Це – доцент РТФ В'ячеслав Бичковський, керівник студентського клубу англійської мови Джиммі Гіл і випускник НН ВПІ Володимир Нітичук.

Вічна і світла пам'ять полеглим захисникам України!

Інф. "КП"

Тепер усіх, хто заходить до корпусу, зустрічають три меморіальні дошки, адже першу – Герою України, Герою Небесної Сотні Сергію Бондареву, який загинув у Києві 18 лютого 2014 року, було відкрито ще в 2015 році.

У церемонії відкриття меморіальних дошок взяли участь працівники університету, студенти, родичі загиблих. У своїх виступах присутні на відкритті політехніки і родичі згадували полеглих захисників Вітчизни, висловлювали вдячність за виявлену мужність на фронті, стверджували, що пам'ять про них буде збережена назавжди.

Відкриття дошок відбулося 19 жовтня. А за кілька днів до цієї події, напередодні Дня захисників і захисниць Вітчизни, в університеті біля Храму Святителя Миколая Чудотворця відбулося вшанування пам'яті київських політехніків, які віддали своє життя за волю і незалежність України у війні з російськими окупантами.

Того дня, відкриваючи мітинг пам'яті, ректор КПІ ім. Ігоря Сікорського академік НАН України Михайло Згуровський відзначав: "З перших днів повномасштабної агресії понад 200 київських політехніків стали на захист Батьківщини в лавах ЗСУ, територіальної оборони. На превеликий жаль, уже 16 наших випускників, працівників і студентів загинули від початку повномасштабної агресії. Ще 14 політехніків віддали своє життя за свободу і неза-

КПІ отримав нагороду НАДС

Підбито підсумки конкурсу "Кращі практики впровадження освітніх інновацій у системі професійного навчання державних службовців, голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників, посадових осіб місцевого самоврядування та депутатів місцевих рад" у 2022 році. Конкурс проводиться за підтримки Програми Ради Європи "Децентралізація і реформа публічної адміністрації в Україні". Відповідне рішення затверджено наказом Національного агентства України з питань державної служби (НАДС) від 7 жовтня 2022 року №94-22.

У номінації "Підготовка магістрів за спеціальністю 281 "Публічне управління та адміністрування" галузі знань "Публічне управління та адміністрування" перше місце у конкурсі виборів Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського" з освітньою інновацією "Симулятор управлінських рішень та пропозицій". Автор розробки – доцентка Яна Цимбаленко, донедавна декан факультету соціології і права КПІ ім. Ігоря Сікорського, за підтримки колективу кафедри теорії та практики управління ФСЦП.

Метою впровадження цієї освітньої інновації є надання майбутнім управлінцям публічної сфери, які навчаються на ФСЦП, можливості набути досвіду ухвалення управлінського рішення в ситуації реальної взаємодії зі стейкхолдерами. Ця освітня практика дозволяє оцінити ступінь відповідності здобутих знань та навичок необхідним у реальній (нехай і змодельованій у навчальному процесі) проблемній ситуації та є прикладним педагогічним інструментом.

Симулятор є освітньою інновацією, яка розроблена на принципах гейміфікації, тобто впровадженні в освітній процес ігрових практик у неігровому контексті, що дозволяє студентам в ігровій формі моделювати та "проживати" окремі епізоди управлінської діяльності за участю досвідчених фахівців-практиків в обраних сферах. В умовах змішаної форми навчання такий інструмент набуває особливої актуальності, адже дозволяє компенсувати частковий дефіцит практичної взаємодії здобувачів з реальним предметним полем вивчення.

Чому симулятор розроблено саме для підготовки майбутніх управлінців, пояснює Яна Цимбаленко: "Прийняття рішень – це складний та багатогранний процес. А прийняття управлінських рішень є визначальною особливістю управлінської діяльності. Прийняття управлінського рішення не лише формує подальший вектор діяльності керованої системи, але й забезпечує досягнення кінцевої мети. Тому вміння управлінця приймати рішення є основою ефективної системи керівництва. Відтак одним із ключових завдань при підготовці управлінських кадрів є набуття студентами практичних навичок, які сприяють управлінській праці та зумовлюють прийняття ефективного управлінського рішення".

Отож і було започатковано впровадження нового підходу до набуття практичних навичок прийняття управлінських рішень. У першому семестрі 2021/2022 навчального року здобувачі, що навчаються за ОПП "Публічне адміністрування та електронне урядування", були залучені до фахового кейсу "Симулятор управлінських рішень та пропозицій" у межах дисципліни "Правові засади адміністративної діяльності". Колективи студентів представили напрацювання управлінських рішень на зустрічах зі стейкхолдерами. Такими стейкхолдерами виступали представники керівництва органів влади та зацікавлені особи. На онлайн-зустрічі у межах симулятора "Документообіг у закладах середньої освіти" для надання фахових порад було запрошено директора Політехнічного ліцею КПІ ім. Ігоря Сікорського Юрія Киричкова; симулятора "Управлінські рішення в системі трансплантології в сучасних умовах" – заступника міністра охорони здоров'я України з питань євроінтеграції у 2020-2021 рр. Ігоря Івашенка; "Реформа управління військової системи охорони здоров'я" – заступниці міністра охорони здоров'я України у 2014-2015 рр. Наталю Лісневську та заступника міністра оборони України з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації у 2020-2021 рр. Юлія Герє.

Результати використання симулятора також були випробувані на Міжнародній науково-практичній конференції "Кибербезпека державних інституцій та подолання кризових станів", організованій ІСЗЗІ КПІ ім. Ігоря Сікорського у 2022 році.

Таким чином, симулятор виконав роль одного з перших практичних випробувань у професії та в подальшому під час роботи може стати базою для формування у студентів комплексного підходу в науковому осмисленні процесів ухвалення управлінських рішень. Понад те, ця інновація продемонструвала зацікавленість студентів у набутті практичних навичок управління та дає її авторці можливість подальшого її вдосконалення та розвитку.

Інф. ФСЦП

Людмила Булигіна: мріяти, надихати, змінювати!

Людмила Булигіна та Денис Шмигаль

Престижну вчительську премію України Global Teacher Prize Ukraine 2022 в номінації "Вчителі-волонтери" отримала Людмила Булигіна – інженер НН ФТІ, викладач інформатики Політехнічного ліцею та керівниця секції "Кибербезпека" Київської МАН. Її вручив Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль як визнання сподвижницької праці Людмили Вікторівни у проєкті "Вчитель іде в ЗСУ".

Фонд "Вчитель іде в ЗСУ", створений Людмилою Булигіною та Юрієм Гайдученком, об'єднує сотні освітян та адресно допомагає колегам-вчителям на фронті: автівки, броніки, шоломи, тепловізори, дрони, теплий одяг, наплічники тощо.

До рашистів у Л.Булигіної свій рахунок. Улітку 2014-го вона була змушена покинути окупований Стаханів (Кадіївку) Луганської обл., де мешкала, та перебралася в Київ. "Ні роботи, ні нового оточення, навіть уявлення про те, що і як буде далі. Одна пара взуття та напівпорожня сумка з речами", – згадує вона. А вже в лютому 2022-го жінка вдруге полишила домівку в розтрощеному Ірпені та пішки діставалася безпечного місця.

Працюючи через ковідні обмеження дистанційно, вчителька напрацювала ефективні програми викладання, які високо оцінили колеги і які привабили велику учнівську аудиторію. Тому їй легко комунікувати з численними однодумцями, учнями та студентами. Варто додати, що її вихованці з МАН постійно отримують нагороди на різноманітних змаганнях і конкурсах інноваційних проєктів.

Та здатні вони не лише до творчості. У лютому, в перші дні ворожого вторгнення, коли панувала розгубленість і не-

відомість, саме юні вихованці Людмили Вікторівни зі своїми однолітками, за її порадами і консультаціями, завалили усі доступні електронні адреси російських закладів і організації повідомленнями про злочинні дії орків. Розгублений мер столиці країни-агресора виправдовувався потім, що інформаційні атаки організовано великими системними структурами. Ага, 15-річними наляканими дітьми, що ловили інтернет з ванних кімнат і підвалів. На початку березня, на прохання розповісти про своїх юних "хакерів", вчителька зауважила: "Усе, що зараз робиться, робиться анонімно. Після війни все відкриться. А поки можу сказати лише одне: працюють усі".

Так, на перемогу працюють усі. Розповідають волонтери: у квітні виникла потреба допомоги одному з учителів, хто сьогодні боронить Україну. І допомога цій людині дала змогу побачити, як вміють гуртуватися українські освітяни у підтримці своїх колег на фронті. Починалося з "дістати кілька бронезжилетів", а потім потреби зростали щодень. Так народився проєкт, завдяки якому на сьогодні понад 500 українців своїми донатами зібрали кошти на 4 автомобілі, тепловізори, бронезжилети, каски, прилади нічного бачення та ін. для вчителів, що служать у ЗСУ. Кошти надходили не тільки з України, а й з Фінляндії, Британії, Польщі, Німеччини, Канади.

Вручаючи нагороду, Д.Шмигаль наголосив: "Усі ми у великому боргу перед освітянами, але ми працюємо, щоб українська освіта стала невід'ємною частиною європейського освітнього простору. Вчителі виховують молоде покоління, яке буде відновлювати нашу державу і жити в європейській державі". У слові-відповіді Л.Булигіна розмірковувала: "Коли зустрічаються чотири українці – три з них волонтери. Коли зустрічаються чотири українських вчителів – чотири з них волонтери. Не знаю жодного колегу-вчителя, який не допомагає нашим героям. Дякую всім безмежно, разом ми перемаємо".

Війна змінила все, але дещо лишається незмінним. У вересні навчання розпочали і школярі, і студенти. Почалися освітня будні. В один із осінніх вечорів Л.Булигіна поділилася: "У мене сьогодні склався день, коли я робила лише те, що люблю: проводила заняття з розумними учнями, робила без дедлайнів, "здайте звіт про звіт" і "це терміново на вчора", нові уроки. Голова вільна, нерви в нормі, результат максимальний". І додала: "Зараз треба багато працювати, щоб допомогати фронту і паралельно робити нову інформатику. А от у день Перемоги ми почнемо новий проєкт. Моссад не Моссад, назви прийдуть потім, але це буде допомога для помсти".

Своїм прикладом наші скромні героїчні колеги показують майбутнім поколінням, як буде усе незалежність. Недаремно на нагородах викарбувано: "Мрійте, надихайте, змінюйте".

Надія Ліберт

Подяка від військових

Студенти нашого університету завжди вирізнялися активною громадянською позицією, діяльно реагували на події, які відбувалися в Україні. Їх, небайдужих, хвилювала і хвилює доля своєї Вітчизни.

Восени 2004 р. і взимку 2013-2014 рр. студенти та співробітники КПІ були серед найактивніших учасників революційних подій у Києві. Серед перших вони вийшли на Майдан захищати свій вибір, своє право голосу, також брали участь в Антитерористичній операції на сході країни. Драматичні події 2022-го сколихнули академічну спільноту: ті, хто навчався, і ті, хто навчав, пліч-о-пліч стали зі зброєю в руках на передовій, у бойові шеренги ТрО, взяли на себе нелегку ношу допомоги армії, переселенцям, нужденним на деокупованих територіях.

Нещодавно командування 112-ої бригади тероборони м. Києва вручило Подяку Єгорові Миколайчуку, студенту 2-го курсу Навчально-наукового інституту атомної та теплової енергетики (НН ІАТЕ) за вагомий внесок у забезпечення захисту державного суверенітету, територіальної цілісності та безпеки України.

Як розповів Єгор, до волонтерської діяльності він долучився фактично випадково. "Після початку повномасштабного вторгнення увесь день слідкував за новинами, – згадує юнак. – З'їздив у військкомат, але не взяли. Мав тоді 17 років, тож вважався замалим. Наступного дня знайшов в інтернеті сайт гуманітарного штабу, що розташовувався неподалік. Вирішив сходити, запитати, чим можу бути корисним. Прийшов, допоміг з розвантаженням, але роботи було мало. 27 числа у спільному чаті штабу написали, що теробороні необхідна допомога з будівництвом укріплень. Я зрозумів, що це шанс реально допомогти своєму місту, тож швидко вдягнувся і пішов до барикад. Там познайомився з багатьма хоршими людьми, робота йшла доволі швидко, незважаючи на холод і сніг. У кінці дня (комендантська година!) стало зрозуміло, що роботи ще багато, тож домовилися продовжити і на завтра. Так почав ходити туди щодня. Деякі люди з'являлися і зникали, але більшість приходили стабільно".

Наприкінці зими – на початку весни ще не було чіткої централізованої організації робіт зі спорудження укріплень, а вже з квітня почали діяти Добровольчі формування територіальних громад (ДФТГ) – воєнізовані підрозділи, сформовані добровольцями, які проживають на території певної громади, для виконання завдань ТрО на цій території. Звичайно, Єгор всту-

Єгор Миколайчук отримує Подяку

пив до ДФТГ. "На початку квітня, – продовжує він свою розповідь, – було організовано ДФТГ на чолі з командиром та молодшим офіцерським складом, які вже мали креслення усіх необхідних укріплень, а також отримували точну інформацію від командування, що дозволяло будувати найефективніші і, водночас, значно складніші оборонні споруди різних типів, які підходять для абсолютно різних умов і завдань". Тож саме за допомогу у будівництві фортифікаційних споруд у складі ДФТГ студент був відзначений Подякою військових.

Нині Єгор Миколайчук продовжує навчання та мріє знайти роботу за спеціальністю. "Усе-таки ІТ є рушієм прогресу, тож фахівці у цій сфері ще довгий час будуть загребуваними на ринку праці, – розмірковує він. – Звісно, я не планую полишати роботу в ДФТГ і за можливості буду приходити на барикади. Війна ще триває, і не можна забувати про додаткове укріплення тилівих міст".

Професорка Наталія Аушева, завідувачка кафедри цифрових технологій в енергетиці НН ІАТЕ, тепло відгукується про свого підопічного: "Добре знаю Єгора – відповідальний і стараний юнак. Останнім часом вчився він не дуже добре, але обіцяв підтягнути навчання. Нещодавно Єгор записався у відділ по боротьбі з кіберзлочинністю, бо вважає, що зараз потрібні будь-які методи боротьби з ворогом".

Надія Вдовенко

Бібліотека: виклики часу та віра у перемогу

Фотовиставка про життя Бібліотеки КПІ "Працюємо на перемогу"

В останній день вересня НТБ ім. Г.І. Денисенка відзначила Всеукраїнський день бібліотек. Гасло цьогорічного святкування – "Бібліотека Незламна", безперечно, дуже актуальне в умовах жорстокої загарбницької російсько-української війни. Водночас, саме наприкінці вересня працівники книгозбірні звільняли підвальні приміщення для облаштування там сучасного укриття "Smart Shelter". Адже нині бібліотекарі мають не лише працювати з читачами за усіма традиційними для бібліотеки напрямками, але й забезпечити збереження їхнього життя. Так, власне, як і свого.

Перший захід у програмі святкування Всеукраїнського дня бібліотек – Бібліотек-тальк "Бібліотека – розповісти про діяльність НТБ після 24 лютого. Так, колектив бібліотеки продовжував працювати дистанційно для забезпечення студентів необхідною інформацією для продовження їхнього навчання. Водночас продовжувалося консультування дослідників, проводилися освітні та культурні заходи, перевірялися академічні тексти на ознаки плагіату тощо.

Війна загрожує всім. Тому найцінніші стародруки бібліотеки були переміщені у безпечне місце. А власна резервна ІТ-інфраструктура була збережена у хмарному середовищі низки компаній-партнерів КПІ.

Початок травня став періодом повноцінного відновлення діяльності університетської бібліотеки. Поряд із фізичним обслуговуванням користувачів, бібліотекарі продовжували роботу і в дистанційному форматі, адже багато студентів залишили Київ, але продовжили своє навчання.

Попри війну, протягом року було впроваджено чимало змін у різних сферах функціонування НТБ. Але зупинитися на досягнутому у бібліотеці не планують. Що ж далі?

Насамперед, розвиватися. Заради досягнення цього бібліотекарі КПІ взяли участь у проєкті SUCHO ("Saving Ukrainian Cultural Heritage Online"), що надає закладам культури вебпростір для зберігання історичного надбання. Крім того, створено архівні копії баз даних книгозбірні (каталог, цифрова бібліотека, електронний архів) та всієї інфраструктури. Саме ці цінні дані тепер додатково зберігаються у хмарі згаданої вище SUCHO.

Пошукова система Каталог+, яку також нещодавно впроваджено, дозволяє користувачам одночасно шукати матеріали за обраною тематикою у багатьох джерелах: серед друкова-

Акція "Шафа новинок"

них видань з фондів бібліотеки КПІ, в електронному архіві ELAKPI, а також у повнотекстових базах вільного доступу arXiv, Hindawi, IntechOpen. Каталог+ став першим таким сервісом в українських університетських бібліотеках.

Сьогодні бібліотека КПІ активно вивчає досвід роботи бібліотеки Шеффільдського університету (Велика Британія). Мова про бібліотечні сервіси для підтримки навчан-

ня, викладання, проведення досліджень. Впровадження подібних сервісів у діяльність НТБ сприятиме підвищенню рівня інформаційної грамотності студентів, удосконаливатиме методику використання та розвитку відкритих освітніх ресурсів.

Бібліотекарі проводили і волонтерську роботу: плетіння маскувальних сіток для потреб наших військових на фронті, допомога у розчищенні від наслідків російської окупації одного з куточків міста-героя України Ірпеня.

Під час цікавої дискусії "Синергія орієнтацій: що робити з бібліотеками після війни" запрошені тимчасово переміщені з Луганщини учасники проєкту "Мандрівна Good library" блогер, журналіст і краєзнавець із Севе́родо-нецька Аріф Багіров, блогер із Старобільська Владислав Фесенко, бібліотекарка Северодонецької міської публічної бібліотеки Юлія Біловіцька, віцепрезидентка Української бібліотечної асоціації, директорка Луганської обласної наукової бібліотеки Світлана Моїсєєва, а також музикант з гурту "Фіолет" (м. Луцьк) Сергій Мартинюк та інші обговорювали з аудиторією питання викликів і криз, з якими доведеться зіткнутися бібліотекарям та відвідувачам книгозбірень після перемоги України.

На переконання присутніх, досвід бібліотеки КПІ у подальшому може стати у пригоді всім українським колегам. Наприклад, діюча фотовиставка про життя бібліотеки або окремого міста, регіону – це альфа, але далеко не омега у справі залучення нових відвідувачів. Реалізація акції "Шафа новинок", де користувачі мають змогу ознайомитися з новими виданнями та взяти книжку на власний формуляр безпосередньо у холі книгозбірні, – також може бути в активі колег-бібліотекарів. Концертні виступи, літературні читання для аматорів і професіоналів – художників, музикантів, акторів – далеко не повний перелік резервів для створення в сучасних бібліотеках мультикультурного простору. Тобто, арсенал заходів із залучення читачів до бібліотек чималий.

Суголосся думок від учасників дискусії можна висловити в кількох тезах. Сучасний формат багатьох бібліотек зводиться до пережитків минулого. Удосконалення роботи книгозбірень у недалекому майбутньому залежатиме від потенціалу фахівців, дії яких будуть спрямовані на функціонування

бібліотек не за стандартами часів СРСР. Саме це сприятиме виходу українського суспільства з системи колишніх колоніальних цінностей.

А тепер ліричний відступ. На появу у бібліотеці лейтенанта ЗСУ, а у мирний час доцента кафедри конструювання верстатів і машин НН ММІ й колишнього голови профкому студентів КПІ Андрія Гаврушкевича, чекали не лише бібліотекарі, але й колеги-викладачі. Він визволяв Харківщину, воював у Лисичанську, Сіверську, Бахмуті та інших українських містечках і селах.

Серйозне поранення змусило побувати у військовому шпиталі. Андрій Юрійович вийшов до мікрофона у своєму військовому однострої. Простота й безпосередність у спілкуванні з присутніми дозволили відчути: він знає, що таке принциповість у судженнях. Зокрема, згадуючи про необхідність проявів благодійності з боку університетського Фонду підтримки Збройних сил України в ім'я майбутньої Перемоги, він наголосив, що вдячний кожному, хто донатить і підтримує фронтовиків.

У святковій круговерті була змога поспілкуватися з головою місцевого профбюро бібліотеки, завідувачкою довідково-реєстраційного відділу Мариною Копійковською. Бібліотекарка, яка працює в НТБ понад 35 років, розповіла про любов до своєї роботи, в якій щодня прагнула та прагне запроваджувати корисні нововведення. Марина Костянтинівна завжди намагалася бути, так би мовити, "вбудованим бібліотекарем" – невід'ємною частиною цілого університетського організму. Тобто, бути фахівчиною, діяльність якої необхідна для різних читачьких груп: студентів, які вивчають конкретну дисципліну, викладачів, будь-якої спільноти в університеті. Адже саме бібліотекар першим готовий запропонувати правильне рішення, ресурс, послугу. І це дійсно працює.

Отож, університетська бібліотека й надалі залишатиметься невід'ємною частиною науково-освітнього, соціально-культурного життя нашого КПІ як у нинішній воєнний, так і у майбутній переможний час.

Віктор Задворнов

Андрій Гаврушкевич

Учасники святкування Всеукраїнського дня бібліотек

ДО 100-РІЧЧЯ СЕКЦІЇ ВИХОВАНЦІВ КПІ У ПОЛЬЩІ

Відзначення у Варшаві 100-річчя Секції вихованців КПІ у Польщі

Учасники святкування

8 жовтня 2022 р. Секція вихованців КПІ у Польщі відзначувала у Варшавському будинку техніка своє сторіччя.

Перед учасниками урочистостей з доповіддю виступив голова Секції Януш Фукса. Він нагадав про деякі основні дати роботи цього об'єднання. Отож, його було створено 20 листопада 1922 р. за ініціативою видатного польського фізико-хіміка Войцеха Свентославського. До гуртка тоді вступили 293 особи, а керівником його став Антоні Романовський.

22 вересня 1957 р. польські випускники КПІ, які пережили жахи війни, відновили діяльність своєї організації. Рішення це було ухвалено на з'їзді в тому ж таки Варшавському будинку техніка, в якому її було створено. Очолив організацію Станіслав Гжималовський.

З 1961 р. Секція почала організовувати візити випускників до КПІ, а з 1976 р. – проводити щорічні травневі зустрічі та семінари, присвячені питанням співпраці зі Сходом, а пізніше – з Україною. В організації було 327 членів.

У рік свого сторічного ювілею Секція продовжує активно працювати задля розвитку дружніх контактів польських та українських науковотехнічних громад.

Голова Федерації науково-технічних товариств Головної технічної організації (ГТО) Ева Манькевич-Цудні, яка брала участь у ювілейній зустрічі, наголосила на важливості сторічних зв'язків Секції із Товариством польських техніків, а після війни – з ГТО. Вона також високо оцінила внесок членів Секції у діяльність Федерації.

Голова Товариства "Польща-Схід" Юзеф Брільль поінформував, що на виз-

нання заслуг організації випускників КПІ в Польщі у справі співробітництва з Україною капітул при Товаристві присудив Секції почесний диплом.

Голова Товариства культури та історії техніки Броніслав Хиновський наголосив, що Секція, яка є членом Товариства, надає йому значну допомогу у збереженні загальної історії інженерних середовищ обох народів.

Голова Польської освітньої фундації "Perspektywy" Вальдемар Сівінський поінформував про високі місця, які нині обіймає Київська політехніка у міжнародних рейтингах університетів, і позитивно оцінив роль Секції у створенні гарної репутації вишу в Польщі.

З доповіддю про сьогоденне життя, роботу та навчання працівників і студентів КПІ ім. Ігоря Сікорського виступила заступниця декана факультету лінгвістики КПІ Ольга Демиденко. Вона розповіла, що попри війну в Україні, Київська політехніка продовжує проводити в різних формах навчання та наукові дослідження. При цьому багато викладачів, науковців і студентів служать у Збройних силах України та у частинах територіальної оборони. На жаль, дехто з них загинув у боях або зазнав серйозних поранень. А деякі професори та викладачі втратили свої будинки чи квартири під Києвом...

Учасники зустрічі розповідали про допомогу Україні та українцям, які нині перебувають у Польщі. Говорили про свою участь у науковій співпраці з Київською політехнікою. Згадували також епізоди власного життя, пов'язані з КПІ. У виступах гостей лунали побажання, щоб і в новому столітті вихованці Київської політехніки з не меншою завзятістю працювали задля зближення польського та українського народів.

Януш Фукса

Виставка, яку варто відвідати

Виставка у ДПМ ім. Б.Є. Патона до 100-річчя Секції вихованців КПІ у Польщі

Війна, яку розв'язала росія проти нашої країни, остаточно прояснила, хто є лютим ворогом України, а хто – її справжнім другом. І серед найближчих і найвірніших друзів – Польща, яка прихистила мільйони (!) наших співвітчизників та постійно допомагає нашій країні як з постачанням сучасних озброєнь, так і з забезпеченням багатьма речами, які значно полегшують сьогоденне життя українців. Зв'язки між нашими народами сягають сивої давнини, і хоча вони не завжди були абсолютно безхмарними, сьогоденні випробування засвідчили, що для поляків поняття "братерство народів" не є порожнім звуком.

Дуже красномовними свідченнями цього є матеріали одного зі стендів відкритої 4 жовтня в Державному політехнічному музеї КПІ імені Б.Є. Патона виставки, присвяченої 100-річчю Секції вихованців КПІ у Польщі. Стенд має назву "Між Україною та Польщею більше немає кордонів", і розміщено на ньому матеріали про дружню підтримку, що її надає Польща Україні впродовж усіх місяців цієї кривавої війни.

Власне, всі експонати цієї виставки унаочнюють історію дружніх зв'язків між нашими країнами та народами, показану кризь призму сторічної діяльності об'єднання вихованців КПІ, що працюють і живуть у Польщі. Побачити на ній можна доволі багато цікавих речей. Вони дозволяють не лише ближче ознайомитися з деякими маловідомими сторінками минулого нашого університету, але й дізнатися про визначних польських науковців і державних діячів, які колись закінчили КПІ, та навіть глибше зрозуміти певні процеси, які відбувалися в Польщі на початку і в середині ХХ сторіччя й дозволили їй значно швидше за нас вирватися з імперських "обіймів" росії. За прикладом далеко ходити не треба: як розповідає кураторка виставки Любов Бакаєва, попри те, що укази про створення КПІ та Варшавської політехніки цар Микола II підписав у 1898 році одночасно, самі поляки вважають роком справжнього народження політехнічного вишу в своїй столиці рік 1915 – коли викладання у ньому повністю перейшло на польську мову.

Передусім, звісно, матеріали виставки дають змогу довідатися про те, як і завдяки кому покоління польських колег вдавалося впродовж цілого сторіччя зберігати вірність своїй альма-матер і триматися одне одного попри роки та часом доволі несприятливі обставини. За словами Любові Бакаєвої, до 1920 року КПІ закінчили понад 300 поляків і приблизно стільки ж після Другої світової війни. Доволі багато випускників обійняли у своїй країні дуже значні посади, а хтось сягнув найвищих наукових вершин. Їм на виставці присвячено окремих стендів. Певна річ, частина їхніх прізвищ нам добре відома, наприклад, прізвище видатного польського фізико-хіміка Войцеха Свентославського, пам'ятник якому встановлено біля корпусу №4 університету (до речі, саме він сто років тому став ініціатором створення гуртка вихованців КПІ у Польщі). Але можна тут зробити для себе й справжній відкриття. Надто про тих людей, імена яких тим, хто цікавиться історією, начебто знайомі. Скажімо, чи знали ви, що випуск-

ник хімічного відділення КПІ, згодом відомий український громадський діяч і політик, міністр в урядах УНР і Директорії Іван Фещенко-Чопівський з 1922 року був професором Варшавської політехніки, а згодом, до арешту органами НКВС у 1945 році, очолював кафедру Гірничо-металургійної академії в Кракові?

Вражає експонована на одному зі стендів світлина учасників з'їзду організації випуск-

Стенд "Між Україною та Польщею більше немає кордонів"

ників КПІ в Польщі, зроблена 1938 року, – їх було дійсно дуже багато. Привертають увагу й деякі статистичні дані про навчання молодих польських громадян у КПІ в різні роки. До речі, за вагомих внесок у підготовку фахівців для Польщі наш університет (точніше, тоді ще інститут) у 1984 році було нагороджено польським Командорським Орденом "За заслуги" – його також можна побачити на виставці.

Ну і, звичайно, дуже цікавими є експонати зі студентського життя київських політехніків п'ятидесятих років минулого століття. Їх надав випускник КПІ 1959 року, беззмінний голова Секції з 1974 року, Почесний доктор і великий друг нашого університету та багатьох його співробітників і викладачів Януш Фукса. Він зберіг не тільки фотографії університету років свого навчання та своєї групи, але навіть власну перепустку до гуртожитку, яка тепер є справжнім історичним артефактом!

Взагалі Януш Фукса надав величезну допомогу організаторам виставки. Скажімо, він дуже допоміг при виборі персоналії відомих випускників для представлення їх у залі музею. "Саме Януш Фукса вибрав і надіслав нам біографії 14 найвидатніших випускників КПІ, які закінчили навчання в перші десятиліття ХХ сторіччя. Їх могло б бути значно більше, але площі наших стендів є обмеженими", – пояснює Любов Бакаєва.

Виставка працюватиме до кінця року, тож час на те, щоб оглянути її, ще є. А відвідати її таки варто.

Дмитро Стефанович

Доля і крила Ігоря Сікорського

До 50-річчя від дня смерті геніального авіаконструктора

50 років тому, 26 жовтня 1972 року, у США відійшов у вічність киянин Ігор Іванович Сікорський – легендарний авіаконструктор, який ще на початку ХХ сторіччя став піонером вітчизняної авіації.

Саме у Києві розпочалася його блискуча кар'єра авіаконструктора, а стартовими майданчиками стали батьківська садиба, яку ще й досі називають "будинком Сікорського", і Київський політехнічний інститут. Ігор Сікорський не був винахідником літака або ж вертольота, але він став творцем надзвичайно вдаль літаків, а потім і найкращих гвинтокрилів свого часу. Трагічні революційні події змусили його емігрувати до США, де він заснував компанію "Sikorsky Aircraft" (його й називали містер Гелікоптер), брав участь у культурному житті емігрантської громади, опублікував кілька релігійно-філософських творів і залишив по собі добру пам'ять серед своїх співвітчизників.

Для КПІ Ігор Сікорський – людина особлива, недарма ж його прізвище увічнено навіть у назві університету та в назві одного з найвідоміших українських фестивалів інноваторів, який щорічно в нас проводиться. Тож цей матеріал є не лише даниною нашої пам'яті та поваги великому співвітчизникові, але й нагадуванням про його видатні здобутки та непросте життя.

Ігор Сікорський

НА ШЛЯХУ ДО НЕБА

Про шлях у небо людство мріяло з давніх-давен. Найдавніші легенди розповідають про людей, які робили спроби польотів, прив'язуючи до себе крила, подібні до пташиних (здаймо грецьку легенду про Дедала та Ікара). Проте лише наприкінці ХІХ століття розпочалося практичне опанування повітряного океану. У небо Європи злетіли повітряні кулі братів Монгольф'є і паризького професора Шарля, яких палко вітали на товпи глядачів.

Наприкінці ХІХ століття була доведена можливість польоту апаратів, важчих за повітря. У Німеччині, куди приїхав Ігор Сікорський разом з батьком, професором Іваном Олександровичем Сікорським, він уперше довідався про польоти дирижаблів графа Цепеліна і вперше ознайомився з літературою, присвяченою братам Райт. Напевно, йому пощастило вчасно опинитися біля витоків авіаційної справи, тим більше, що осередком повітроплавання у Києві став Київський політехнічний інститут – його альма-матер. У роки навчання на механічному відділенні юнаку вдалося й побувати у Парижі, в Технічній школі Девіньє де Ланнуа. Там він остаточно усвідомив, що авіація – це справа його життя.

Але спочатку була батьківська садиба у Києві по вул. Великій Підвальній (нині – вул. Ярославів Вал), 15-б. Тодішня забудова цієї ділянки майже не збереглася, окрім флігельного триповерхового будинку, який зазвичай називають "будинком Сікорського". У ньому мешкала багатодітна родина Сікорських, де 6 червня 1889 року народився легендарний авіаконструктор Ігор Іванович Сікорський, наймолодший у родині (п'ята дитина). На другому й третьому поверхах цього будинку містився Лікарсько-педагогічний інститут для хворих дітей, засновником якого були його сестри Ольга та Олена Сікорські, а науковим консультантом – батько, Іван Сікорський, знаний у Києві невропатолог і психіатр, видатний вчений, завідувач кафедри Київського університету Святого Володимира.

Як і у багатьох українських інтелігентів, предки Сікорських належали до духовенства. Про це свідчить і сам Ігор Сікорський у написаному англійською мовою листі до Василя Галича від 30 серпня 1933 року: "Мій рід, який походить із села на Київщині, де мій дід і прадід були священниками, є чисто українського походження...". Напевно, це єдиний відомий документ за підписом Ігоря Сікорського, в якому він говорить про свою етнічну приналежність.

Що вплинуло на вибір життєвого шляху юнака, майбутнього авіаконструктора? На-

певно, розповіді матінки Марії Стефанівни про дивовижний світ наукових ідей генія ренесансної доби Леонардо да Вінчі, зокрема його ідеї про легендарний вертоліт.

ПЕРШІ КРОКИ ДО МРІЇ

Свій перший у житті літальний апарат – гелікоптер – Ігор Сікорський розпочав проектувати влітку 1908 року. Дослідження він проводив на території батьківської садиби. Юному винахідникові бракувало досвіду і коштів на придбання потужного мотора. А вже деякі комплектні деталі до льотних апаратів, зокрема мотори "Анзани", доводилося закуповувати у Парижі, на той час всесвітньому центрі авіації. Тож його першими спонсорами стали батько Іван Олександрович та сестра Ольга. Невдовзі Ігор ус-

І. Сікорський на розробленому ним гелікоптері, 1944 р.

відомив, що експерименти з гелікоптером краще відкласти на майбутнє, і вирішив зайнятися проектуванням перспективніших на той час аеропланів.

Подальші роки життя Сікорського були сповнені нелегкої праці зі створення низки аеропланів від С-1 до С-5. Спираючись на здобуті в інституті фундаментальні знання, Ігор розробив основи власної теорії конструювання літальних апаратів, наріжним каменем якої була оригінальна методологія обрахунку параметрів аероплана, підйомної сили крила, його габаритів, конфігурації тощо.

Аероплани, які він збудував у Києві, блискуче підтвердили точність його теоретичних

розрахунків. Та головне відбулося на летовищі. У грудні 1909 року аероплан Сікорського С-6 розвинув швидкість 111 кілометрів на годину, і тим самим перевищив світовий рекорд. Серед іншого сприяло цьому й використання під час складання апарата саморобної установки для перевірки його аеродинамічних параметрів.

Рекорди були встановлені й на аероплані конструкції С-6А. Під час змагань на Московській виставці повітроплавання у квітні 1912 року цей літак отримав Велику золоту медаль від Російського технічного товариства. Після цього молодий авіатор, якому не було ще й 23 років, отримав запрошення стати головним конструктором авіаційного відділення Російсько-Балтійського вагонного заводу ("Russo-Baltique").

Для студента КПІ це була дуже почесна пропозиція. З цим підприємством згодом були пов'язані найбільші успіхи Ігоря Сікорського до його виїзду за кордон. Він реалізував свою революційну ідею щодо створення багатомоторних аеропланів, які стали попередниками грандіозного "Іллі Муромця", що його згодом було визнано найкращим літаком Першої світової війни.

Для демонстрації надзвичайних льотних якостей цього повітряного монстра у червні 1914 року Ігор Сікорський організував наддалекий переліт за маршрутом Петербург-Київ-Петербург.

За три роки по тому революційні події в Російській імперії спричинили грандіозний хаос у країні: їй тепер було не до авіації. Понад те, самому Сікорському загрожувала реальна небезпека як відомому конструкторові, якого цар Микола II особисто нагородив орденом. Довелося емігрувати. У лютому 1918-го він виїхав до Франції і запропонував свої послуги тамтешньому військовому відомству. Але війна завершилася, потреба в нових військових аеропланах зменшилася, і його пропозиції було відхилено. І він згадав про величезну країну за океаном...

МІСТЕР ГЕЛІКОПТЕР

Перші роки перебування у Сполучених Штатах Америки були надзвичайно важкими: Сікорському доводилося виживати, перебуваючись уроками математики.

Лише 1923-го повернувся він до головної справи свого життя. Разом з ентузіастами льотної справи заснував там авіа-

кліпер") розпочав обслуговування поштово-пасажирських трас авіакомпанії "Pan American Airways". Серійні гідролітаки S-42 встановили десять світових рекордів і забезпечили регулярні рейси міжконтинентальних пасажирських лайнерів.

Протягом 1925-1939 років Ігор Сікорський розробив серію надзвичайно успішних літаків. Однак він не полишав надії займатися гелікоптерною тематикою. Зі своїми колегами Сікорський у вільний час проводив дослідження та запатентував низку розробок. Відтепер він мав власну аеродинамічну теорію та досвід, яких так бракувало йому на початку ХХ століття.

З 1939 року Сікорський перейшов на конструювання гелікоптерів одновинтової схеми, а 14 вересня злетів його гелікоптер VS-300. Керував ним сам авіаконструктор. До речі, протягом усієї кар'єри Ігор Сікорський наполягав на тому, що саме він має виконувати перший політ спроектованого ним апарата. 1941 року гелікоптерами Сікорського були оснащені Збройні сили США, причому протягом Другої світової війни їх було поставлено понад 400.

З 1943-го фірма "Sikorsky Aircraft" стала провідним виробником гвинтокрильної техніки за кордоном. Гелікоптери Сікорського використовувалися як для військового, так і для цивільного вжитку. Сам авіаконструктор вважав гелікоптер транспортним засобом, корисним у промисловості та бізнесі, однак передусім важливим для порятунку людей у разі пожеж, повеней та інших надзвичайних подій. За підрахунками Сікорського, його гвинтокрили врятували понад 50000 людей. Про високу надійність та безпеку вертольотів Сікорського свідчить факт їхнього постійного використання президентами США як VIP-транспортних засобів.

Першим він почав будувати і турбінні гелікоптери, гелікоптери-амфібії та гелікоптери-крани. Загалом фірма Сікорського "Sikorsky Aircraft" створила 17 базових літаків та 18 гвинтокрилів. Усі дослідно-експериментальні зразки апаратів, спроектованих під його керівництвом, мали своє продовження в серійному виробництві. Літальним апаратам Ігоря Сікорського належало чимало рекордів. Так, на гелікоптері S-61 вперше у світі 1967 року було здійснено переліт через Атлантику, а 1970-го – через Тихий океан з дозаправкою у повітрі.

У світі Сікорського називали "вертольотчиком № 1" (або містером Гелікоптер). Протягом життя він отримав понад 80 різних призов, нагород і почесних звань. У США його ім'я відзначено в Національному залі слави винахідників. Але найпочеснішими він вважав медаль ASME – найвищу наукову нагороду Американського товариства інженерів-механіків та медаль Джона Фріца "За науково-технічні досягнення" в галузі авіації, яку крім Сікорського мав ще славнозвісний розробник першого літака, що піднявся в повітря, Орвілл Райт.

Ігоря Сікорського не стало 26 жовтня 1972 року. Вранці його знайшла дружина із скрещеними на грудях руками. Коли його труну опускали у могилу, усі побачили в небі символічний знак – білий хрест, утворений інверсійними слідами двох літаків, які пролетіли над землею перпендикулярними курсами.

Він похований на цвинтарі Святого Іоана Хрестителя (Saint John the Baptist Russian Orthodox Cemetery) у місті Стратфорд, штат Коннектикут, у якому його коштом було збудовано Миколаївську церкву.

Володимир Скринченко,
випускник КПІ 1972 р.

Футзал: "Політехнік" у своїй лізі – найкращий!

Збірна команда з футзалу "Політехнік" КПІ ім. Ігоря Сікорського посіла 1-ше місце у чемпіонаті міста Києва з футзалу (Ліга 2).

У турнірі взяли участь 27 команд, яких розділили за підгрупами. Чемпіонат розпочався ще у жовтні 2021 року, але через початок повномасштабного військового вторгнення росії в Україну його було перервано. Гравцям довелося на якийсь час забути про свої футбольні амплуа й поринути у продиктовані реаліями війни невідкладні справи. Хтось допомагав волонтерам, ще хтось брав участь у благодійних акціях і турнірах на підтримку ЗСУ, інші – рятували своїх рідних та близьких. Утім, саме такі складні обставини допомогли нашим хлопцям згуртуватись і показати прекрасну гру в фіналі.

У вересні ігри першості Києва з футзалу було відновлено. Фінальну її стадію збірна КПІ пройшла без поразок: у п'яти іграх – усі перемоги і, як підсумок, – 1-ше місце серед команд 2-ої Ліги. Понад те, один з наших хлопців, Олексій Болбот, увійшов до трійки кращих бомбардирів чемпіонату.

У складі "Політехніка" грали студенти КПІ ім. Ігоря Сікорського: Влад Колосов, Олексій Болбот, Данило Кузіков, Денис Кузіков, Артем Іващенко, Дмитро Нагорний, Володимир Богданов, Василь Корольчук, Іван Олійник, Дмитро Шмалько; випускники нашого університету: Євгеній Телестаков, Антон Фелеменюк, Павло Пішта, Дмитро Сушков, Олександр Шаповалов, Іван Свічкарьов, Уго Езентуке; учень Політехнічного ліцею Володимир Борзнюк. Тренери "Політехніка" – Сергій Журавльов і В'ячеслав Кривенда.

Сергій Журавльов, ст. викладач кафедри технологій оздоровлення та спорту ФБМІ

ОБЛИЧЧЯ ВІЙНИ

Мистецтво на підтримку ЗСУ і проти рашизму

Фестиваль інноваційних проєктів "Sikorsky Challenge 2022: Інноваційна трансформація України"

26-28 жовтня 2022 року в КПІ відбуватиметься XI Фестиваль інноваційних проєктів.

Його присвячено повоєнній відбудові України, тому й тематика його роботи стосується ефективного впровадження інноваційних технологій і розробок за всіма напрямками безпеки, оборони та економіки країни.

Головні заходи:

- Міжнародний форум "Платформа інноваційної трансформації України на базі Всеукраїнської інноваційної екосистеми Sikorsky Challenge Ukraine";
- Тематичні панельні дискусії;
- Фінал конкурсу стартапів за п'ятьма секціями.

Відвідування усіх заходів фестивалю – як очне, так і онлайн – безкоштовне за умови реєстрації.

Реєстрація гостей за посиланням:
<https://forms.gle/upkAV8bfJVpJ18vaA>.

Якщо ви обрали онлайн-формат, на ваш ім'я надійде посилання на відеотрансляцію.

Докладніше про програму фестивалю та його цьогорічні особливості див. <https://blog.sikorskychallenge.com/2022/07/Festyval-innovatsiynykh-proektiv-Sikorsky-Challenge-2022.html>

Наприкінці вересня в Центрі культури і мистецтв КПІ ім. Ігоря Сікорського відбулося кілька мистецьких подій, тематика яких – відгук на повномасштабну війну, розв'язану росією проти України.

У благодійному концерті на підтримку Збройних сил України виступили художні колективи ЦКМ – тріо бандуристів "Оріяна", вокальний ансамбль "Соло", народна хорова капела КПІ та інші колективи, а також автор і виконавець власних патріотич-

Вадим Грінченко "Дорога життя", Ірпінь

них пісень, випускник університету Сергій Подвеза. Спеціальною гостею стала заслужена артистка України співачка Астрія. На концерті було організовано збір коштів для ЗСУ, тож глядачі мали можливість підтримати наших воїнів, які боронять Вітчизну.

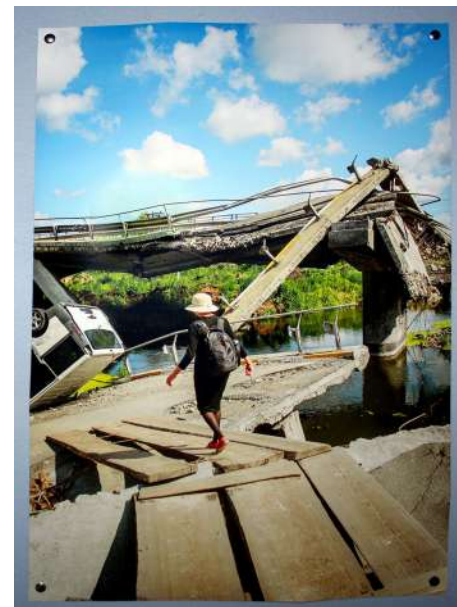
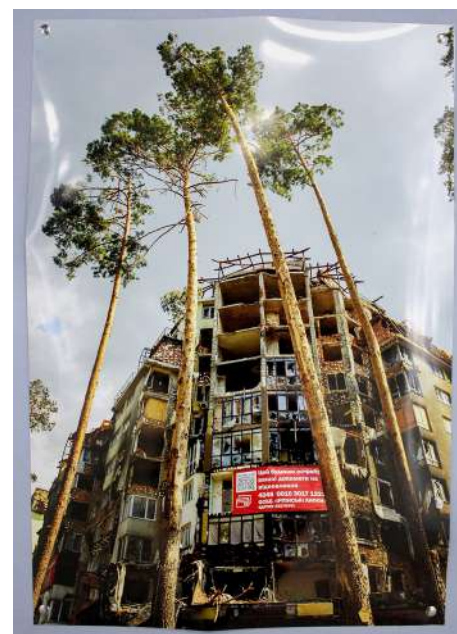
А ще у вестибюлі було організовано дві виставки.

Київський художник Вадим Грінченко виставив серію полотен "Україна у вогні". Картини створено безпосередньо на місцях трагічних подій у містах Київщини навесні цього року. "Працюю в стилі імпресіонізму, – розповідає Вадим Грінченко. – Та після початку війни, повірте, я вже не міг малювати квіти чи натюрморти. Не міг залишатися осторонь. Вирішив знайти своє місце митця серед тих, хто повинен залишити нащадкам зображення жахів, скоєних ворогами на нашій землі. Я розпочав цю роботу зразу після окупації і працював безпосередньо в тих місцях, де "відзначилися" окупанти".

Друга виставка – це серія фотографій випускника КПІ Юрія Туманова під назвою "Ніколи не пробачимо", зроблених по свіжих слідах лиходійства російського агресора в Бучі, Ірпені, Бородянці.

Безумовно, обидві експозиції можна вважати кричущими звинуваченнями у художній і документальній формі рашистів – нацистів ХХІ століття та їх злочинного режиму.

Володимир Школьний

Фотографії Юрія Туманова

**КИЇВСЬКИЙ
ПОЛІТЕХНІК**

газета Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

<https://www.kpi.ua/kp>

Реєстраційне свідоцтво Кі-130 від 21. 11. 1995 р.

Головний редактор: Д.Л. СТЕФАНОВИЧ
Провідний редактор: Н.Є. ЛІБЕРТ
Дизайн та комп'ютерна верстка: І.Й. БАКУН
Підготовка матеріалів: О.В. НЕСТЕРЕНКО
Коректор: О.А. КІЛІХЕВИЧ

03056, м. Київ,
вул. Політехнічна, 14,
корп. №16, кімната № 126

gazeta@kpi.ua

(044) 204-85-95

Відповідальність за достовірність інформації несуть автори.
Позиція редакції не завжди збігається з авторською.